

Kongsberg idrettsråd

Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND

Til:

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus,
Postboks 325
1502 Moss

Sendes til e-post: sfospost@statsforvalteren.no

Deres ref.: 2025/8318

Kongsberg 27. mai 2025

Høring av verneforslag - Jonsknuten i Kongsberg

Kongsberg idretts- og aktivitetsråd (KIR) har behandlet forslaget til verneforskrift og areal for Jonsknuten naturreservat. Knutefjell og spesielt Gruveåsen, er i dag Kongsbergs viktigste turområde, både sommer- og vinterstid. Området er bynært og enkelt tilgjengelig og brukes i stor utstrekning til friluftsliv, rekreasjon og organisert aktiviteter. Det er derfor viktig å balansere hensynet til fortsatt bruk av området sammen med vern, hvor hovedformålet den gamle furuskogen. Dette er vegetasjon som er robust og hvor dagens bruk generelt ikke truer disse livsmiljøene og artsmangfold knyttet til dem. På dette grunnlaget mener KIR at det beste vern vil være i størst mulig grad å videreføre dagens bruk av området.

Folkehelse og vern

KIR ønsker å få skrevet inn dette med "folkehelse" inn i forskriften. Jonsknuten er viktig for befolkningen og må kunne brukes som i dag til enkelt friluftsliv, rekreasjon og idrett. Dette er gjort i en del andre bynære verneområder som bl. a Nordre Skaugumåsen, Krokskogen og Lillomarka. I disse verneforskriftene har man i §1 en formulering som ivaretar dette «*Det skal samtidig tas hensyn til bruk av natur-reservatet til idretts- og friluftslivsformål som ikke forringer verneverdiene nevnt i § 1, første ledd*»

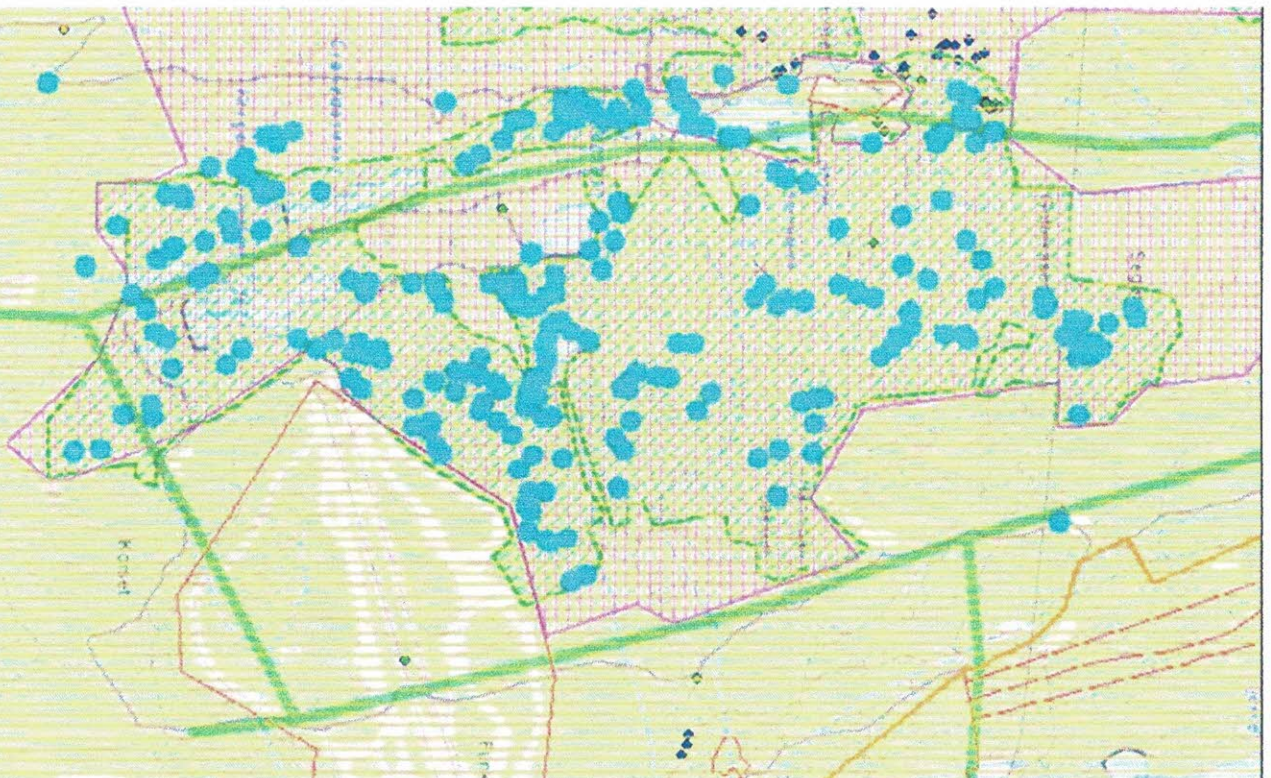
Avgrensing og soner

Antall brukere og omfanget av bruken av det foreslåtte verneområdet er svært ulik. Den vestlige delen, dagens Barmen naturreservat, har relativt få brukere og få stier og skiløyper. Den østlige delen, "Gruveåsen", har mange kulturminner og spor etter 350 års virksomhet av Kongsberg Sølverk. Området har i dag allerede en fredning etter Kulturminneloven. Kongsberg skisenter har også en vannledning som går fra Kongens gruedam østover til slalåmbakkene. Denne

vannledningen ligger på innsiden av det foreslåtte verneområdet. Området fra Heistoppen, Elsedam og videre mot Haus Sachsen er det mest brukte området og brukes til organiserte aktiviteter som f.eks. av skoleklasser, speidergrupper, telt/overnatting/kano og egen-organisert aktiviteter. I art databanken er det registrert en rekke arter i dette området. Kongsberg o-lag har foretatt en gjennomgang av observasjonene i dette området, og av NT-arter så er alle knyttet til stående og liggende død ved og til stående levende trær. Dette er robuste livsmiljøer som ikke trues av friluftsliv, orienteringsaktiviteter eller annen idrett.

NT – nær truede arter

Kartet viser NT-arter øst for Haus Sachsen mot Heistoppen! kartet vises svært mange turkis punkter, dette er alle NT-arter som er registrert øst for Knuteveien – Haus Sachsen – Christian 7. stoll, totalt 276 artsobservasjoner.

Arter fordelt på artsgrupper

Antall av Gruppe	
Gruppe	Totalt
sopp	163
lav	76
flugh	34
insekt	2
pattedyr	1
Totalsum	276

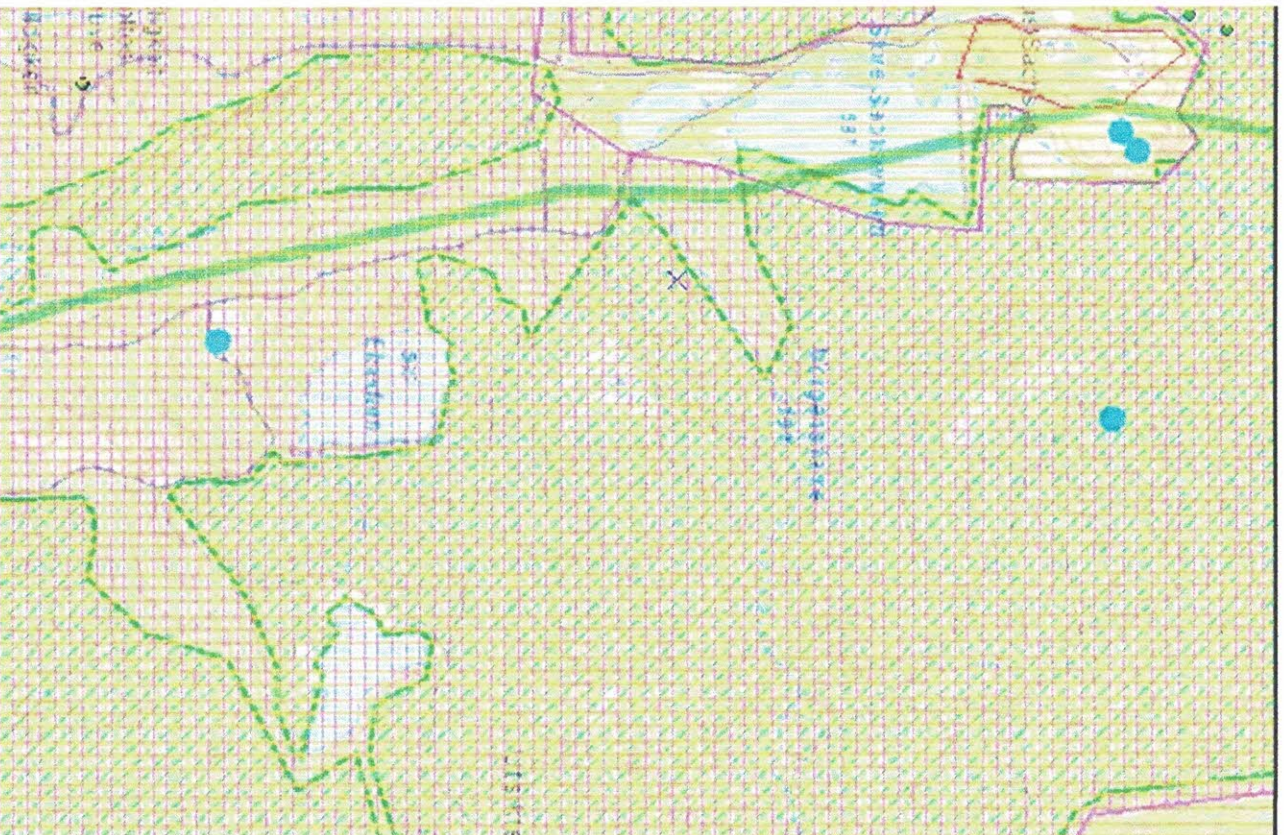
VU – sårbare arter

I dette kartutsnittet er NT-arter filtert bort og gjenstående er fire VU-observasjoner.

De fire turkis punktene, er samtlige VU-arter som er registrert øst for Knuteveien – Haus Sachsen – Christian 7. stoll.

Alle fire observasjoner er fugl:

- Granneis – to stk.
- Gulspurv
- Grønnfink

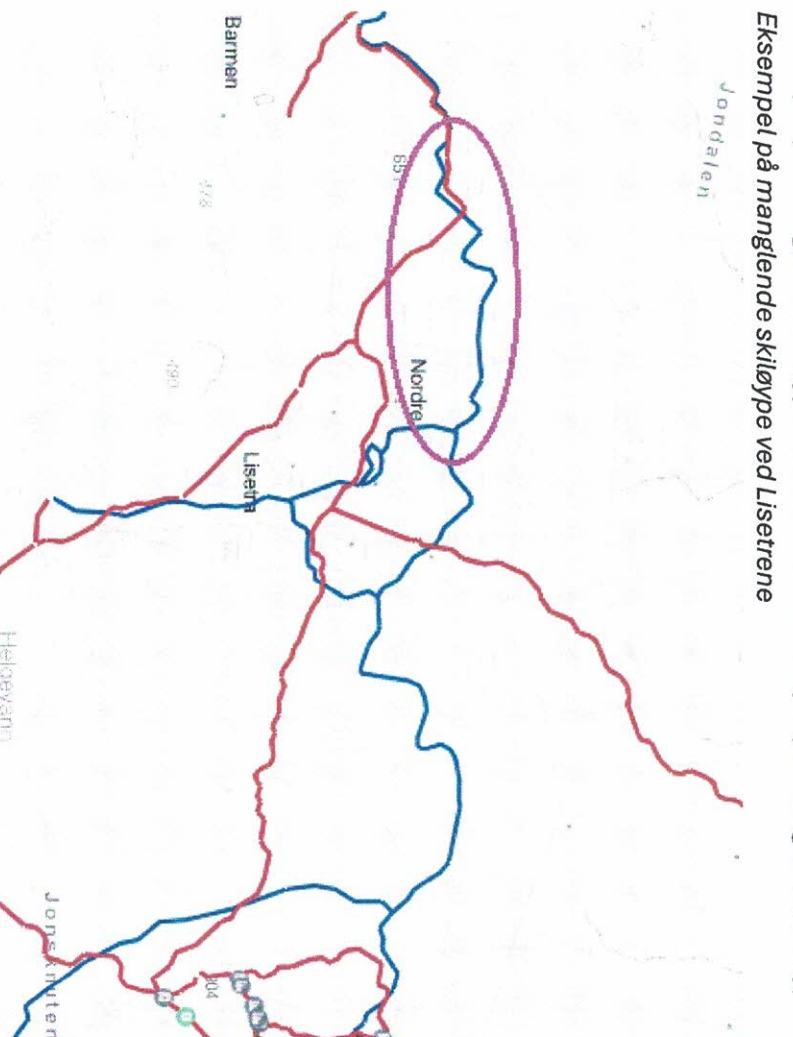
Konklusjonen er at dette er arter som i svært begrenset grad påvirkes negativt av enkelt friluftsliv, orienteringsaktivitet og annen idrett.

Skiløyper

I vernekartet mangler det eksisterende skiløype ved Lisetrene i retning mot Selsli. Denne kjøres i dag med snøscooter/lett tråkkemaskin og går i retning mot Kongsberg Turistforenings hytte på Selsli. Vernekartet må revideres og informasjon om eksisterende skiløyper kan hentes fra

[Frituftsliv i Gruveåsen](#)

Eksempel på manglende skiløype ved Lisetrene **Eksempel på manglende skiløype ved Lisetrene**

Eksempel på manglende skiløype ved Lisetrene

Samarbeidsorgan og forvaltningsplan:

Jonsknuten vil i fremtiden ha flere verneforskrifter og interessenter. Det er derfor viktig at det blir etablert en forvaltningsplan hvor hensyn til kulturminnevern, naturvern og frituftsliv blir ivarettatt. Det bør også etableres et samarbeidsorgan hvor både representanter fra frivillige organisasjoner og ulike fagmiljøer fra forvaltningen deltar. Et samarbeidsorgan er også viktig for å ivareta og avklare behov for endringer på grunn av klima eller nye brukergrupper av området.

Forslag til konkrete endringer i forskriften

	Dagens verneforslag	Forslag til ny tekst
§ 1. Formål		Det skal samtidig tas hensyn til bruk av naturreservatet til idretts- og friluftslivsformål som ikke forringer verneverdiene nevnt i § 1, første ledd
Sone Gruveåsen		Punktene under gjelder for den østlige sonen
§3 d)	Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt. <i>Teksten over stykes</i>	
	Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt. <i>Eventuelt erstatte teksten over med</i>	Bruk av naturreservatet til arrangementer som på grunn av omfang eller art utgjør en fare for nevneverdig skade på verneverdiene, er forbudt."
§4 l) Generelle unntak	turorientering med faste sesongposter og orienteringsløp med maksimalt 200 deltakere, forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt med forvaltningsmyndigheten hvor omfang, område og tidspunkt for aktivitetene drøftes	turorientering med faste sesongposter og orienteringsløp, forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt på fylkesnivå i henhold til pkt. 2.2. i «Avtale om retningslinjer for o-idrettens forhold til naturmiljø og rettighetshavere» av 30.11.2017, samt at øvrige relevante punkter i avtalen følges.
§ 4 Generelle unntak		p. organisert trening q. terrengløp på sti

Med vennlig hilsen

Kongsberg idretts- og aktivitetsråd

For

Johanny Løcka

Styreleder

Bjørn Haavengen

Bjørn Haavengen

Styremedlem

Marita Storholt

Marita Storholt

Daglig leder Kongsberg idrett og aktivitetsråd